

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ

РОЗГЛЯНУТО

Вченою радою
Протокол №10
від 08 липня 2016 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Академії
Державної пенітенціарної служби
№282 від «20» липня 2016 року

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію фізичного виховання і масового спорту в Академії
Державної пенітенціарної служби**

Чернігів - 2016

РОЗГЛЯНУТО

Вченою радою
Протокол № ____
від 08 липня 2016 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Академії
Державної пенітенціарної служби
№ __ від «__» _____ 201_ року

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію фізичного виховання і масового спорту в Академії Державної пенітенціарної служби

1. Загальні положення

У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

– фізичне виховання – складова освіти і виховання, педагогічний, навчально-виховний процес, предмет (навчальна дисципліна), спрямований на оволодіння знаннями, уміннями й навичками щодо управління фізичним розвитком людини різновидами рухової активності, з метою навчання і виховання особистості в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточення;

– фізична реабілітація – спеціалізований напрям процесу фізичного виховання людини з відхиленнями в стані здоров'я;

– спортивне виховання (тренування) – спеціалізований напрям процесу фізичного виховання в окремому виді спорту;

– масовий спорт – система організації та проведення спортивних заходів (змагань, розваг, ігор тощо) з масових видів рухової активності, засіб фізичного виховання;

– фізичний розвиток – складова життєдіяльності людини, зміна природних властивостей її організму впродовж життя, що виявляється у вигляді показників функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності, темпів старіння організму, термінів тривалості життя;

– рухова (фізична) активність – сукупність видів фізичних вправ та видів спорту, засіб фізичного виховання та його спеціалізованих напрямів.

1.2. Фізичне виховання та масовий спорт у сфері вищої освіти мають на меті забезпечити виховання в осіб, що навчаються (далі – курсанти (студенти)) потреби самостійно оволодівати знаннями, уміннями й навичками управління фізичним розвитком людини засобами фізичного виховання та навчання застосовувати набуті цінності в життєдіяльності майбутніх фахівців.

Завданнями фізичного виховання та масового спорту в Академії ДПтС є:

– формування в курсантів (студентів) основ теоретичних знань, практичних і методичних здібностей (умінь і навичок) з фізичного і спортивного виховання, фізичної реабілітації, масового спорту як компонентів їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності;

– набрання досвіду в застосуванні здобутих цінностей впродовж життя в особистій, навчальній, професійній діяльності в побуті і в сім'ї;

– забезпечення належного рівня розвитку показників їх функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності;

– сприяння розвитку професійних, світоглядних та громадянських якостей;

– підготовка та участь курсантів (студентів) у різноманітних спортивних заходах.

1.3. Навчально-виховний процес з фізичного виховання та масовий спорт ґрунтуються на таких основних принципах:

– пріоритетності освітньої спрямованості процесу фізичного виховання та функціонального фактора в оцінюванні фізичного розвитку курсантів (студентів);

– багатокладності, що передбачає створення в Академії умов для широкого вибору курсантами (студентами) засобів фізичного виховання для навчання та участі в спортивних заходах, які відповідали б їх запитам,

інтересам, стану здоров'я, фізичній і технічній підготовленості, спортивній кваліфікації;

– індивідуалізації та диференціації навчального процесу з фізичного виховання;

– поєднанні державного управління і курсантсько-студентського самоврядування.

2. Нормативно-правова база організації навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту в Академії ДПтС

2.1. Організація навчально-виховного процесу з фізичного виховання у навчальному закладі здійснюється на підставі вимог державного стандарту, галузевих стандартів та стандартів вищої освіти вищих навчальних закладів, затверджених в установленому законодавством порядку.

2.2. Положення про організацію навчально-виховного процесу з фізичного виховання у Академії ДПтС базується на **Законах України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про фізичну культуру і спорт"**, Положенні про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах (наказ МОН України від 11.01.06 р. № 4, зареєстрований Мін'юстом України 10.03.06 р. за № 249/12123), листі МОН від 25.09.2015 № 1/9-454 «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах» та Указі Президента України «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» від 09.02.2016 № 42/2016.

2.3. Організація масового спорту у навчальному закладі здійснюється на підставі календарного плану спортивних заходів, положення про змагання (універсіада, спартакіада тощо) та відповідних правил, які встановлюються їх організаторами та затверджуються в установленому порядку.

3. Організація навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту

3.1. Загальну організацію навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту в Академії ДПтС здійснює керівник, який забезпечує:

- прийняття управлінських рішень щодо створення необхідних умов для здійснення процесу фізичного виховання та масового спорту;

- включення в навчальні плани з усіх спеціальностей факультативних навчальних занять з фізичного виховання протягом усього періоду навчання в обсязі 4 годин на тиждень;

- створення кафедри фізичної підготовки та забезпечення її необхідною кількістю працівників, матеріально-технічною базою, обладнанням, інвентарем;

- контроль за станом фізичного виховання і здоров'я курсантів (студентів);

- виконання інших повноважень, передбачених чинним законодавством щодо розвитку фізичного виховання та масового спорту у вищих навчальних закладах.

3.2. Безпосередню організацію навчально-виховного процесу з фізичного виховання та його спеціалізованих напрямів у ході навчального процесу здійснює – кафедра фізичної підготовки.

3.3. Організацію в поза-навчальний час спортивних заходів (змагань, свят, фестивалів тощо) здійснює кафедра фізичної підготовки.

3.4. Форми організації освітнього процесу з фізичного виховання. Освітній процес з фізичного виховання в Академії ДПтС здійснюється в таких формах: навчальні заняття, контрольні заходи.

Основним видом навчальних занять з фізичного виховання в Академії ДПтС є практичні заняття які проводяться в формі секційних (факультативних) занять.

3.5. Навчальні секції кафедри фізичної підготовки та відповідні навчальні групи комплектуються на початку навчального року з урахуванням спортивних

інтересів курсантів (студентів), їх стану здоров'я, фізичної та рухової (технічної) підготовленості, спортивної кваліфікації.

Кількість, спеціалізацію, наповнення навчальних груп навчальних секцій визначає кафедра фізичного виховання Академії відповідно до вимог цього Положення, навчальної програми з фізичного виховання та наявності необхідних спортивних споруд для проведення навчальних занять з цими групами.

Курсанти (студенти) які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» повинні обов'язково відвідувати секційні (факультативні) заняття в обсязі 4 години на тиждень протягом усього періоду навчання. Курсанти (студенти) які здобувають другий (магістерський) рівень вищої освіти мають право відвідувати будь-яку секцію за бажанням.

3.5.1. До навчальних груп навчальної секції фізичного виховання зараховують курсантів (студентів), віднесених за станом здоров'я до основної чи підготовчої медичної групи, після проведення контрольного тестування показників фізичного розвитку (функціональних, фізичних), визначених у навчальній програмі з фізичного виховання та оцінювання, викладачем навчальної групи, рівня знань та рухових (технічних) здібностей в обраному виді рухової активності шляхом проведення бесід та контрольних (навчально-спортивних) заходів.

Навчальні групи зазначеної навчальної секції комплектуються за спеціалізаціями з видів рухової активності, визначеними в навчальній програмі з фізичного виховання.

Заняття з курсантами (студентами) навчальної секції (факультативу) проводяться у вільний від основних занять час за розкладом зазначеної секції (факультативу).

Кількість курсантів (студентів) навчальної групи навчальної секції фізичного виховання складає 12-20 осіб.

Курсантам (студентам) дозволяється відвідувати інші секції за межами навчального закладу у вільний від занять час.

3.5.2. До навчальних груп фізичної реабілітації зараховують студентів, які за даними особистої медичної картки, медичного обстеження віднесені за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, групи лікувальної фізичної культури або звільнені від практичних занять.

Кількість студентів навчальної групи навчальної секції фізичної реабілітації складає 12-20 осіб.

Перевірка рівня фізичної підготовленості курсантів (студентів) здійснюється в кінці кожного навчального семестру за переліком нормативів встановлених викладачами кафедри фізичної підготовки Академії.

3.5.3. З однієї навчальної секції (навчальної групи) до іншої студенти можуть переводитися, як правило, після закінчення навчального року або семестру в установленому у вищому навчальному закладі порядку.

4. Зміст діяльності кафедри фізичної підготовки

4.1. в Академії кафедра фізичної підготовки здійснює такі основні види діяльності: навчально-виховну, методичну, науково-методичну, науково-дослідну, спортивну.

4.1.1. До змісту навчально-виховної діяльності входять:

- організація та проведення навчальних занять і заходів з фізичного виховання;
- контроль показників фізичного розвитку та підготовки курсантів (студентів);
- оцінювання якості досягнутого курсантами (студентами) рівня сформованості знань, умінь і навичок з фізичного виховання.

4.1.2. До змісту методичної діяльності входять:

- розробка навчального плану, графіка навчального процесу, навчальної програми з фізичного виховання за напрямками і спеціалізаціями навчальних

секцій кафедри фізичної підготовки, навчальних програм та їх затвердження керівником вищого навчального закладу;

– складання розкладу навчальних занять з фізичного виховання на факультетах Академії та в навчальних секціях кафедри фізичної підготовки;

– складання індивідуальних планів роботи викладачів, планів-конспектів (моделей) занять, положень про навчальні спортивні заходи, ведення журналів обліку роботи навчальної групи навчальної секції, документів звітності;

– організація функціонування навчально-методичного (методичного) кабінету.

4.1.3. До змісту науково-методичної діяльності входять:

– розробка методичних рекомендацій, указівок, наочних посібників, посібників з фізичного виховання, фізичної реабілітації, спортивного виховання, масового спорту курсантів (студентів) тощо.

4.1.4. До змісту науково-дослідної діяльності входять:

– проведення наукових досліджень, спрямованих на вдосконалення фізичного виховання курсантів (студентів) за тематичним планом науково-дослідних робіт Академії та за індивідуальними планами науково-дослідних робіт;

– організація функціонування наукової (науково-дослідної) лабораторії.

4.1.5. До змісту спортивної діяльності входить організація:

– функціонування у вищому навчальному закладі спортивного клубу та самодіяльного спортивного активу на факультетах, курсах, у групах;

– навчання спортивного активу;

– участі курсантів (студентів) у самодіяльних спортивних заходах вищого навчального закладу;

– підготовки та участі курсантів (студентів) – спортсменів (збірних команд) Академії в різноманітних національних та міжнародних спортивних заходах.

5. Планування навчальних занять з фізичного виховання та спортивних заходів

5.1. Розклад навчальних занять з фізичного виховання на факультетах Академії затверджується керівником Академії за поданням кафедри фізичної підготовки, яка розробляє його за участю факультетів, відповідно до пропускної спроможності спортивних та фізкультурно-оздоровчих споруд, визначених у Державних будівельних нормах «Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди» (наказ Держбуду України від 10.11.2003 № 184), а також медико-біологічних закономірностей процесу фізичного виховання щодо тижневої періодичності навчальних занять.

На підставі розкладу навчальних занять на факультетах Академії складається розклад занять у навчальних секціях кафедри фізичної підготовки.

Планування змісту навчальних занять у навчальних секціях кафедри фізичної підготовки, їх засобів і методів визначається викладачем навчальної групи самостійно відповідно спеціалізації, виду рухової активності або захворювання.

5.2. Календарний план спортивних (спортивно-масових) заходів вищого навчального закладу та положення про змагання розробляються спортивним клубом спільно з кафедрою фізичного виховання та затверджуються керівником вищого навчального закладу.

6. Координація та регулювання навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту

Вчена рада Академії координує та регулює в навчальному закладі питання організації, планування навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту.

7. Мотивація навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту

7.1. Можливість мотивувати за рахунок особистої зацікавленості курсантів та студентів до здорового способу життя та регулярної фізичної активності, а також дає можливість вдосконалювати навчально-тренувальний процес курсантів та студентів з різних видів спорту, спрямованого на досягнення високих спортивних результатів, що сприятиме формуванню позитивного іміджу навчального закладу.

Мотивація до активної участі курсантів (студентів) у навчально-виховному процесі з фізичного виховання та спортивних заходах здійснюється шляхом:

- створення умов для вибору курсантами (студентами) виду рухової активності для навчання та участі у спортивних заходах за інтересами;
- залучення курсантів (студентів) до виконання студентських (курсантських) науково-дослідних робіт з фізичного виховання з метою підвищення їх відповідного рівня кваліфікації;
- заохочення курсантів (студентів) грамотами, дипломами, цінними подарунками за досягнення високих результатів у спорті.

7.2. Мотивація викладачів до якісної організації своєї діяльності здійснюється шляхом: заохочення, своєчасного оцінювання їх діяльності, підвищення професійного та наукового рівня, просування по службі тощо.

8. Контрольні заходи з фізичного виховання

8.1. Контрольні заходи з фізичного виховання включають поточний та підсумковий контроль.

8.1.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять.

На практичних заняттях поточний контроль має на меті перевірку рівня фізичної підготовки курсантів (студентів) за функціональними, фізичними, руховими (технічними) показниками.

Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються кафедрою фізичної підготовки.

8.1.2. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль з фізичного виховання включає семестровий контроль.

Вищий навчальний заклад може використовувати **кредитно-модульну** та інші форми підсумкового контролю з фізичного виховання після закінчення логічно завершеної частини теоретичних та практичних занять і їх результати враховувати при підсумковому оцінюванні.

8.1.3. Семестровий контроль з фізичного виховання проводиться у формі диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, установлені навчальним планом.

Курсант (студент) вважається допущеним до диференційованого заліку, якщо він виконав усі види завдань, передбачені навчальним планом з фізичного виховання на семестр.